

INSTITUUT VOOR BOSBOUW
EN WILDBEHEER

Crisis in de populierenteelt ?

DE GEVOELIGHEID VAN DE UNALKLONEN EN DE NIEUWE KLONEN

HOOGVORST EN HAZENDANS AAN ROEST EN SCHORSBRAND

In 1994 werd voor de eerste maal een nieuw roestras (E4) van *Melampsora larici-populina* op de Unalklonen Boelare, Beaupré en Ghoy vastgesteld. Sindsdien heeft dit roestras zich bijzonder snel uitgebreid, ook naar onze buurlanden Frankrijk, Nederland en Groot-Brittannië. Terwijl in 1995 in onze kwekerij te Grimminge nog 80% van de roestsporen van *M.larici-populina* tot ras E1 behoorden en 20% tot E4 waren deze verhoudingen in 1997 reeds totaal omgekeerd. Dit kan verklaard worden door het feit dat in België 80% van de nieuwe aanplantingen aangelegd worden met de klonen Boelare, Beaupré en Ghoy. Deze klonen zijn alleen gevoelig aan ras E4 en niet aan ras E1. Hierdoor kon dit nieuwe roestras enorm snel verspreiden. Ondertussen hebben we vastgesteld dat alle Unalklonen gevoelig zijn aan ras E4. Op een gevoeligheidsschaal van 0 (geen roest) tot 5 (zeer gevoelig) vertoonden zij in 1997 in onze proefkwekerij een gevoeligheidsgraad van 4 tot 5. De hevige aantastingen door

M.larici-populina (ras E4) hadden bovendien tot gevolg dat de roest *M.allii-populina* op geen enkele Unalkloon kon worden aangetoond (identificatie gebeurt microscopisch) en dus bijna volledig verdwenen is.

In de lente 1997 en 1998 konden we ook op verschillende plaatsen in het land het afsterven vaststellen van jonge bomen van de klonen Boelare en Beaupré. Aan de basis ligt de hevige roestaantasting gevolgd door secundaire aantastingen door de schorsbrand *Discosporium populeum* (= *Dothichiza populea*).

Van de interamerikaanse Unalklonen Boelare, Beaupré, Unal, Hunnegem en Raspalje vertoont de kloon Raspalje de laagste roestaantastingen en tevens een hogere resistentie aan schorsbrand. Dit maakt van de kloon Raspalje op dit ogenblik de beste interamerikaanse Unalkloon voor wat betreft deze twee ziekten. Bij de Euramerikaanse Unalklonen Primo, Ghoy, Gaver, Gibecq, Ogy en Isières vertonen de klonen Ogy en Isières de beste weerstand aan ras E4. Alle Euramerikaanse klonen vertonen echter een veel hogere resistentie aan schorsbrand dan de interamerikaanse klonen. Dit verklaart waarom in aanplantingen van Ghoy weinig of geen afsterven wordt waargenomen.

Observaties doorheen het Vlaamse land hebben uitgewezen dat de graad van aantasting duidelijk streekgebonden is. Zo blijkt de infectiedruk in de provincie Limburg het hoogst te zijn.

Het is echter niet aan te raden de aanplantingen met interamerikaanse populieren nu plots volledig te gaan vervangen door aanplantingen met Euramerikaanse populieren. Euramerikaanse klonen vertonen namelijk dikwijls een hogere gevoeligheid aan andere bladziekten zoals *Marssonina brunea*, *Marssonina populi*, *Venturia*,... dan interamerikaanse populieren.

De nieuwe klonen Hoogvorst en Hazendans worden jaarlijks geobserveerd op aanwezigheid van verschillende ziekten. Op beide klonen werd in 1997 een zeer lichte aantasting door roest waargenomen op het einde van het groeiseizoen.

In de loop van september-oktober 1998 worden alle gecommmercialiseerde en mogelijk toekomstige, nieuwe klonen intensief geobserveerd (zowel proefkwekerij als proefbeplantingen over het ganse Vlaamse land). Dit moet ons toelaten een duidelijker beeld te krijgen inzake de evolutie van roest en schorsbrand op de verschillende klonen. Deze resultaten, gekoppeld aan achteraf uit te voeren groeimetingen, moeten ons ook een beter inzicht geven voor wat betreft het al dan niet nog op stam laten staan van aangetaste bomen. Op basis van de huidige kennis, is het ons inziens zinvol sterk aangetaste bestanden reeds te vellen indien de bomen verkoopbaar zijn of indien, ongeacht de leeftijd, geen groei meer vastgesteld wordt.

Contactpersonen:

Kristof Willems, tel.: (054) 43 71 23 ; e-mail: Kristof.Willems@lin.vlaanderen.be

Boudewijn Michiels, tel.: (054) 43 71 22 ; e-mail: Baudouin.Michiels@lin.vlaanderen.be

Boomkwekers nieuwe populierenklonen 'Hoogvorst' en 'Hazendans'

Ter informatie volgt hieronder een lijst van boomkwekers die door het IBW gemachtigd zijn om tijdens het plantseizoen 1998-1999 één- en tweejarig populierenplantsoen van de klonen Hoogvorst en Hazendans te verhandelen:

Antwerpen :

Op De Beeck A. - Lierbaan 108 - 2580 Putte - 015/75.52.66

Henegouwen :

Demarbaix Louis - Rue du Vent Val 39 - 7070 Ville sur Haine - 064/66.20.56

Limburg :

Nicolaï Jo - Gorseme Dorp 51 - 3803 Sint-Truiden (Duras) - 011/68.37.79
NV. Berkenbroek - Berkenbroekstraat 1 - 3960 Bree - 089/76.22.52

Namen :

Poncelet Robert - rue des Perlins 26 - 5550 Alle-sur-Semois - 061/50.03.72

Oost-Vlaanderen :

De Clercq-Bourdeaud'hui - Meerbeekstraat 47 - 9660 Brakel - 055/42.27.40
De Schoenmaeker Luc - Wanzeleestwg. 73 c - 9260 Wichelen - 09/369.79.13
De Sterck R. - Kulvestraat 41 - 9506 Geraardsbergen - 054/50.06.68
Steenackers bvba - Voskensstraat 28 - 9500 Geraardsbergen - 054/41.48.95
Sylva p.v.b.a. - 't Hand 10 - 9950 Waarschoot - 09/376.75.75
Van De Vijver W. - Hemelstraat 2 - 9860 Oosterzele - 09/362.55.50

Vlaams Brabant :

Transgohout nv. - Groenstraat 1 - 3221 Nieuwrode (Holsbeek) - 016/56.68.05

Alleen éénjarig plantsoen :

Oost-Vlaanderen:

De Bock L.V. - Pelikaanstraat 89 & 26 - 9700 Oudenaarde - 055/30.24.80
Mouton Rafaël - Dries 39 - 9070 Heusden
Rahoens Michaël - Roosbloemstr. 8b - 9860 Oosterzele - 09/362.01.35

Antwerpen :

Gebrs. Van Dyck - Kouwbergstraat 2 - 2235 Houtvenne - 016/69.92.17

Henegouwen :

De Tollenaere sprl - rue de Chaurette 3 - 7620 Wez-Brunehaut - 069/34.41.06

Limburg :

Gelade-Bonneux - Russelveldweg 5 - 3830 Wellen

Elke andere boomkweker die plantsoen van deze klonen aanbiedt, kan geen enkele garantie bieden in verband met de identiteit van het geleverde materiaal en dient aangezien te worden als fraudeur. Daarom dient de planter steeds te eisen dat elke individuele plant voorzien is van het blauwe label (met vermelding van de identiteit van het plantsoen) van de Dienst Teeltmateriaal van het Ministerie van Middenstand en Landbouw.